

Kort afrapportering af fund for trivselspersoners arbejde med unges mentale sundhed

Både nationalt og internationalt arbejdes der med elevers mentale sundhed i en skolekontekst. Der er igangsat en række meget forskellige interventioner med henblik på at fremme elevers mentale sundhed. En af de mest centrale initiativer er oprettelsen af en trivselsperson på mange skoler. Trivselspersoner er hovedaktører i arbejdet med at fremme elevers mentale sundhed og forebygge mistrivsel, mobning m.fl., og oprettelsen af trivselspersonsfunktioner. Funktionen udføres dog med stor diversitet, både hvad angår fagligt afsæt og uddannelsesbaggrund og rammerne og miljøet arbejds udførelse. Dette studie har haft til formål at give et overblik over den eksisterende litteratur og frembringe ny viden om, hvad der fungerer, for hvem og under hvilke omstændigheder med hensyn til trivselspersoners arbejde med skoleelevers mentale sundhed. Fokus i undersøgelsen er på elever i mellem og udskolingen).

Hovedresultater

Det omfattende, systematiske litteratur-review viser syv hovedtræk som er betydningsfulde for trivselspersoners arbejde med fremme af unge mentale sundhed i skoleregiet. Det videnskabelige fundament er ikke lige stærkt for alle de 7 hovedtræk, men meget solidt for 4 for disse, som opridses i det følgende:

1. **Måleret uddannelse** af trivselspersoner i faglige menter som mental sundhed/psykologi, mobning, misbrug og sorg viste sig betydningsfuld ift at kunne forbedre elevers mentale sundhed, fordi trivselspersoner herigennem lærer at genkende og handle på konkrete signaler og adfærdsmønstre hos eleverne. Positiv betydning har også, at trivselspersoner indgår i mentorordninger, at de oplever at der er balance mellem forventningerne til deres indsats og egne kompetencer, og når de får mulighed for at teste deres viden ved f.eks. kurser og workshops som grundlag til at opnå læring og erfaring.

2. **Ledelsesstøtte** i relation til koordinering og styring af trivselspersoners opgaver bidrager til øget mental sundhed blandt elever, da det gør det muligt for trivselspersonen at fokusere sin energi på eleverne gennem god organisering af arbejdet, når ledelsen sikrer klare arbejdsprocedurer og politikker for arbejdet.

3. **Et støttende fysisk og mentalt skolemiljø**, som sikrer fortrolighed i kontakten og let tilgængelighed af trivselspersonen og et støttende, involverende og ikke-dømmende forhold mellem trivselsperson og elev forbedrer elevers mentale sundhed. Betydning har også, at samtaler kan finde sted et diskret sted, at elever mødes af en ikke-dømmende kultur, og at trivselspersonen oplever balance ift. den tid, vedkommende har til rådighed og de forskellige arbejdsopgaver.

4. **Vellykket samarbejde** om problemstillinger på tværs af kollegaer og andre aktører bidrager til øget mental sundhed blandt elever, da det betyder, at sparring og håndtering af komplekse problemer kan ske i fællesskab. Af betydning er også klar kommunikation om ansvarsfordeling og et tillidsfuldt fagligt/kollegialt samarbejde.

Foruden ovenstående fire hovedtræk, viste litteraturen også, at nedskrevne beskrivelser af arbejdsopgaver, erfaringer fra frivilligt arbejde indenfor mental sundhed samt deltagelse i beslutningstagen kan være betydningsfuldt for trivselspersoners arbejde med at fremme af unge elevers mentale sundhed. Der er dog færre videnskabelige studier som har haft fokus på disse områder, og dermed færre studier til at understøtte disse punkter.

Sammenfattende

Studiet har bidraget med ny, konkret viden om de underliggende mekanismer, processer og kontekstuelle forhold, som har betydning for at trivselspersoners arbejde kan lede til fremme af mental sundhed for unge i udskolingen. Det giver indsigt i det tilgængelige vidensgrundlag bag trivselsfunktions-indsatsen på skoler, der kan ses som en intervention, og dermed i, hvilke forhold som er mest centrale for indsatsen og bedst understøttet af litteraturen. Studiets resultater kan anvendes af kommuner, skoler og praktikere i arbejdet med at forbedre og udvikle trivselspersonsindsatser både generelt og lokalt på de enkelte skoler mhp at opnå den bedst mulige virkning af trivselspersoners indsats for at fremme på unges mentale sundhed.

Studiet er gennemført i perioden 1.12.2019-31.3.2020 af:

Adjunkt Kristina Højgaard, Professionshøjskolen UCN, Kandidatstuderende, Jeanne Holm Ovesen, Aalborg Universitet, Docent Thomas Thyrring Engsig, Professionshøjskolen UCN og Lektor og forskningsleder Charlotte Overgaard, Aalborg Universitet (kontakt: co@hst.aau.dk).

Der er indsendt en videnskabelig artikel til bedømmelse hos et internationalt tidsskrift.